

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/6. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistištvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistištvu je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopolni se pošilja uredništvu, naročnina upravnistištvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Kaj že vse smejo.

Pred nedolгим časom smo izvedeli, da so razni denuncijanti pričeli nepošteno vojno proti učitelju Blaganjetu na Vačah. Poglejmo za danes samo eno točko, za katero se je moral ta učitelj zagovarjati. — Čujmo! Bil je naznanjen, da je poučeval v šoli pevsko društvo „Struna“. Vzemimo, da se je to vršilo resnično. Pevsko društvo prav gotovo ni politično, ker do danes še nismo imeli prilike čitati kakih pravil političnih pevskih društev. Poučevalo se je torej petje in to so smatrali gospodje, ki se razumejo na denunciranje, za smrten greh tega učitelja.

Pevsko društvo na Vačah obstoji že devetnajst let. Pri tem društvu so peli tudi razni duhovni in to vedno v šoli. Nikdar se ni prosilo kakega dovoljenja ne od te ne od one oblasti. Tudi v tem slučaju ni učitelju poučevanja nihče prepovedal, ampak denunciralo se ga je naravnost na šolsko oblast, denunciralo pa še le pol leta potem, ko je že društvo nehalo peti v šoli. Za take ovadbe je seveda naš nepristranski in visoki in c. kr. deželni šolski svet ves v ognju. Zanima se pa zanje, kakor je znano, tudi finančni minister in doktor Evgen Lampe. Mi smo mnenja, da je petje liberalno in klerikalno — lepo. Če je pa lepo, bi ga pa moral c. kr. deželni šolski svet podpirati, ne pa preganjati. Ali je znano gospodom pri deželnem šolskem svetu, da je pevsko društvo na Vačah celo škofu ob priliki birme, pod vodstvom pevovodje Blaganjete, serenado? Ali je znano istim gospodom, da se v šoli na Krki telovadi, oziroma da se je telovadilo? Ali je znano nadalje gospodom, da je imel v šoli na Vačah, ko je ta bila še pod vodstvom učitelje Dereani, poslanec Povše političen shod? — Seveda takrat se ni denunciralo, ker je bila učiteljica že kandidatinja za slomškarico! Naj bo tega dovolj, kajti če bi našli vse, kar se godi po šolah, ki so pod vodstvom slomškarjev, bi nam zmanjkalo besed. Pač pa poskusimo napraviti paralelo med učiteljem Blaganjetom in med tamošnjim kaplanom.

Šola je javno poslopje, kaplanija menda tudi. Šola zida in popravlja ljudstvo, kaplanijo tudi. Šola nadzira krajni šolski svet, c. kr. okrajni šolski svet, c. kr. deželni šolski svet in če je treba celo ministrstvo. Kdo nadzira pa kaplanijo? Nihče, prav nihče. Bo kdo rekel, da cerkveni ključarji, a to je brez pomena. Ako bi ključarje izvolilo ljudstvo, bi to pomenilo nekaj, ker jih pa imenuje župnik, ne pomeni nič. Kaplanija je torej brez nadzorstva, in zato počne kaplan v nji kar hoče, in tudi če se ljudstvo na glavo postavi. Na Vačah ima kaplan v kaplaniji „Ljudsko posojilnico“, „Izobraževalno društvo“ in „Čuke“, a za vse to se nihče ne briga. Ljudstvo sicer godrnja in zabavlja, a pomagati si ne more,

ker nima nobene kompetence. Danes je slučajno v tamošnji kaplaniji neomejen gospodar kaplan Majdič, če bo pa ta šel, pa pride drugi ter bo ravno tako gospodar kakor ta. V ti kaplaniji se zbirajo razni elementi, kjer obrekujejo in delajo naklepe proti naprednjakom. Ker jim je pa kaplanija pretesna, hočejo z denunciranjem odstraniti obče priljubljenega učitelja Blaganjete, da bodo potem zagospodarili še v šoli. Učitelj ni smel v šoli poučevati niti petja, v kaplaniji pa razbijajo „čuki“ in se menda vadijo na poboje. Pravica, kje si? Mar res ni sredstva, ki bi pomagalo ljudstvu do njegovih pravic? Res, ni je pravice, a pride, in sicer kmalu mora priti, kajti nasilja klerikalne strahovlade vpijejo do neba.

Svojim narodno naprednim poslancem kličemo: Mar boste še vedno tako obzirni? Mar boste še sklepali s temi strahovalci kompromise? Ne, gospoda, ta pot ni več prava; le boj je na mestu, boj do skrajnosti in pa razkrinkanje naših razmer, posebno pa šolskih, da jih vidi kulturni svet. Cel svet naj izve, kaj čaka deželo, če pride pod klerikalno strahovlado. Zgodovina nas tolaži. Vsako nasilje je sramotno padlo, pasti mora tudi na Kranjskem. Zato pa na delo!

(Ker je to klasičen primer klerikalnega blagoslova, ki rosi na Kranjsko, objavimo članek v celoti, ne da bi kaj dodali ali izpremenili. Cela kranjska dežela — so Vače. Op. ured.) — Dixi. —

Odgovorni urednik „Jutra“ pred sodiščem.

Včeraj se je moral naš odgovorni urednik g. M. Plut pred sodiščem zagovarjati radi ovadbe deželnega predsednika barona Schwarza, da ni odložil odgovornega uredništva za časa svoje odsotnosti iz Ljubljane, ko je šel — po Schwarzovem zatrdilu — z „Ljubljanskim Zvonom“ v Belgrad. Radi enakega „pregreška“ proti § 11 točka 2. tiskovnega zakona se je moral zagovarjati tudi odgovorni urednik „Slovenskega Naroda“ g. R. Pustoslavšek, ki tudi ni odložil odgovornega uredništva, ko je — po Schwarzovem zatrdilu — odpotoval v „Sifijo“ (kje je neki to mesto?).

Prvi je prišel na vrsto g. Pustoslavšek, ki ga je zastopal g. dr. Kokalj in ta je izjavil, da za mesto Sifijo ne ve kje se nahaja in zahteva, naj pride visokoblagodni gospod ovaditelj in naj dokaže, da je bil ovadeni res v Sifiji, oz. da je bil sploh odsoten iz Ljubljane. Radi tega je bila razprava preložena.

Na vrsto pride odgovorni urednik „Jutra“ g. M. Plut.

Sodnik mu prečita ovadbo barona Schwarza in ga vpraša, ako je bil res v Belgradu.

„Ne rečem ničesar, nego zahtevam, da se zasliši ovaditelj in dokaže, da sem bil odsoten iz Ljubljane,“ odgovori gospod M. Plut.

„Vi torej tajite, da bi bili v Belgradu?“ vpraša sodnik.

„Ne tajim in ne potrjujem tega,“ odgovori naš odgovorni urednik. „To je ovadba, katere resničnost mora ovaditelj dokazati. Sicer sem svoj čas v neki notici obvestil c. kr. dež. vlado itd., da odpotujem v Belgrad, ali to ni merodajno, ker mogoče je, da sem hotel s tem izvestne ljudi samo malo „povleči“ in sem potem morda osem dni spal.“

Kaj je mogel sodnik storiti, kot preložiti razpravo? To se je tudi zgodilo in sedaj bo imel visokoblagodni gospod baron Schwarz priliko pred sodiščem dokazati, da je bil naš odgovorni urednik res v Belgradu in odgovorni urednik „Slov. Naroda“ v Sifiji.

Iz slovenskih krajev.

Z Vrhpolja pri Moravčah se nam poroča: Kako daleč že sega klerikalna zagriženost, se je jasno pokazalo na Vrhpolju pri Moravčah, ko je dne 20. t. m. udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Janeza Prašnikarja. Ker v domači občini ne eksistira nobena požarna bramba, je kljub strašni plohi v najkrajšem času došla na lice mesta požarna bramba iz Moravč pod načelstvom Janka Tomana, nadučitelja v Moravčah. To pa klerikalnim petelinom nikakor ni bilo po volji in so radi tega, ker je g. nadučitelj naprednjak zahtevali, naj se požarna bramba odstrani. Seveda je g. Prašnikar proti temu klerikalnemu nasilstvu odločno protestiral, ker je bil uverjen, da pride brez njene pomoči lahko cela vas v veliko nevarnost. Naši klerikalni petelinčki naj bodo prepričani, da jih pred ognjem ne moreta obvarovati ni božje oko, niti sam sv. Florijan. Najboljše sredstvo za preprečitev kake večje požarne nezgode, je z vsem potrebnim orodjem preskrbljena požarna bramba. Seveda se naši klerikalni možakarji zato popolnoma nič ne brigajo, vključ temu, da v celi vasi ni niti enega strelovoda. Moravski požarni brambi, posebno pa njenemu naprednemu načelniku pa vsa čast za neumorno delo in vstrajnost.

Z Vrhniko nam poročajo, da je okrajna cesta, ki pelje proti Stari Vrhniki, Podlipi in Smreču vsled zadnjih nalivov popolnoma poškodovana, a kljub temu se občine niti ne zmenijo za reguliranje razdrtih okrajnih cest. Žalostno bi bilo res, da bi se morali celo na okrajnih cestah vsled malonamnosti občin bati kakih nezgod.

N. D. O. v Trstu priredi v nedeljo, dne 7. avgusta celodnevni izlet v Pulj. Za ta izlet je najela eleganten parnik „Argentina“ avstro-ameriške družbe, na katerem je

prostora za 1500 oseb. Odhod iz Trsta bo zjutraj ob 5. uri, prihod iz Pulja ob 1. uri po pol noči. Cena: tja in nazaj z vstopnino na veselico III. razred 3 K 60 vin., II. razred 5 K. Na razpolago bo tudi 76 postelj. „Piccolo“ je že pričel Lahe hujskati na demonstracije radi tega izleta.

Slovanski Jug.

Dalmatinske hrvatske stranke. V Dalmaciji je bilo do 20. t. m. troje hrvatskih strank. Izrecno starokopitna je „hrvatska“ stranka pod vodstvom dr. Ivčevića, dočim je „prvaška“ stranka, ki jej načeljujeja Prodan in dr. Dulibič, verna kopija frankovske stranke na Hrvatskem, a tretja „demokratska“ stranka, se pokori poveljem dr. Smolake. Posebno katoliško-narodne stranke v Dalmaciji še ni bilo in katoliški duhovniki so bili večinoma pristaši „hrvatske“ stranke, le tuintam se je kateri družil s „pravaši“. Razvoj je pa zahteval, da se je pri poslednjih državnozborskih volitvah združila hrvatska stranka z demokratsko in na podlagi kompromisa je bil izvoljen Smolaka. Sedaj pa rase vedno bolj razpoloženje za združenje obeh strank v eno samo „hrvatsko“, ki bi obsegala vse napredne elemente in 20. julija so dalmatinski duhovniki, da paralizirajo skupno delo, tudi sklenili, da se istovetijo s pravaši, ki postanejo seveda krščansko-socialni. Tako bi bili sedaj v Dalmaciji samo dve hrvatski stranki, a dvomljivo je, da bi se del duhovščine strinjal s to ali ono.

Združenje Bosne z Dalmacijo? Prodanovo glasilo „Hrvatska Kruna“ javlja, da imamo pričakovati združenje Bosne in Hercegovine z Dalmacijo. To se bode po poročilu lista izvršilo 18. avgusta o priliki 80 letnice cesarjeve in radi tega je baje opustil Khuenov kabinet gradnjo liške (Lika) železnice. List še piše nadalje, da je imel spor bana Tomašića s hrvatsko-srbsko koalicijo vse druge vzroke, kakor se je mislilo doslej. Madžari so za vedno opustili misel na Dalmacijo — pripoveduje „Hrvatska Kruna“ — zato pa se morajo utelesiti Hrvatski in Slavoniji za vedno madjarski državi, ki bode tako imela dolgo morskobalo. Tej novici se vidi, da so jo rodili hudo razgreti možgani, kajti take gorostasnosti še v avstrijski in ogrski protislovanski politiki nismo doživeli.

Splošni pregled.

Ogrska se preraja.

Ogrski justični minister Székely Ferencz, ki je bil pri zadnjih državnozborskih volitvah kandidat madjarsko-narodne delavne stranke v dveh okrajih naenkrat izvoljen, se je odrekel svojega mandata v

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[50]

„Gospod“, je nagovoril Rafaela, „vaš obraz mi priča, da mora biti važna nesreča vzrok položaja, v katerem sem vas našel. Morda lahko... vsaj še par kratkih ur... razpolagam z nekoliko vplivom... Če vam more kdo prihiteti na pomoč v nesreči, ki se zdi da jo razodeva potrnost vašega obličja — jaz bi bil srečen, da sem tisti, ki ga sprejmete za zaveznika... Ne da bi vas imel čast poznati, vam vendar ne prikrivam, da me navdajate z iskrenim prijateljstvom...“

Rafael je pogledal viteza, ki mu je govoril te besede s tako lepo in toplo prisrčnostjo, da je pod dobrodejnim vplivom te simpatije začutil, kako se razklepa tesnobni voz, ki ga je daval za grlo.

„Da“, je dejal čez trenotek opazovanja z rahlim glasom, „lahko se vam zaupam; čutim, da ste mi prijatelj...“ V istem hipnem nagibu sta si moža podala roke, in njiju pritisk je spojil vez medsebojne naklonjenosti, ki se jima je rodila iz te avanture.

„Gospod“, je vzkliknil Ragastens, „če me izvolite imenovati svojega prijatelja, potem, prosim, razpolagajte z mano, in povejte mi, s čim vam morem koristiti.“

Rafael se je nahajal v enem tistih duševnih in srčnih razpoloženj, ko postane možnost, pripovedovati svojo nesrečo, človeku nenadejana tolažba.

„Vitez“, je dejal, „jaz sem najnesrečnejši človek v celem Rimu...“

Ragastens se je bridko nasmehnil. Torej je bil vendarle še kdo nesrečnejši od njega? ... Ali je bilo to mogoče?

„Torej ste morda tako nesrečni, da ljubite, pa niste ljubljeni?“ je vprašal nehoté.

Rafael je zmajal z glavo.

„Ljubim“, je odgovoril, „in sem ljubljen... Toda moje gorje je zaradi tega kvečjemu še hujše. Toda vi sami, gospod... po glasu vaših besed posnemam, da vaše srce trpi ravnotako kakor moje...“

„Oh, ne govoriva o meni. Siromak, ki nimam na svetu ničesar razen svojega meča in svoje žeje po slavi, sem napravil to neumnost, da sem se zaljubil v žensko, ki stoji tako visoko, da se vprašujem, kaj je up, ki sem se ga še včeraj drznil gojiti: smešen in blazen... Ljubim, to je res... in jaz... jaz nisem ljubljen!...“

Ragastensovo lice se je spačilo od krčevitega napora, s katerim je zadržal solzo, ki mu je hotela uiti iz očesa.

„Ah, gospod!“ je vzkliknil Rafael in sklenil roke, „pomilujem vas iz dna svojega srca...“

In lepo, polno otožne lepote je bilo videti ta dva mlada moža, ki je vsak izmed njiju pozabljal lastno žalost ter skušal potolažiti tovariša. Toda Ragastens se je bridko nasmehnil.

„Aventura je zabavna“, je dejal. „Vi ste tisti, ki trpi... vi potrebujete pomoči... in jaz — jaz se pri tožujem in se dajem tolažiti!... Ne govoriva o meni... Sicer pa poznam svoj značaj: v štirinajstih dneh, kadar bom daleč odtod in zopet pričnem svoje blodno življenje po široki svobodi, takrat ne bom več mislil na to...“

„Torej namerjate zapustiti Rim?“

„Prej ko mogoče!“ je odgovoril vitez brez obotav-

ljanja... „Razen, če bi vam mogel zares koristiti... in v tem slučaju hočem drage volje odložiti svoj odhod...“

Ragastens je govoril kakor je mislil. Bežati odtod, je bil njegov resni namen. In le zato si ni priznaval, da bi bil srečen, če bi še mogel ostati in se okleniti kateregakoli nejasnega upa, ker se mu ta misel, skrita na dnu njegovega srca, še ni izražala dovolj razločno.

Rafael je važno povzel:

„Zares sem prepričan, gospod, da bo vaša pomoč, ki mi jo tako prijazno ponujate, zelo dragocena... V borbi s sovražniki, ki jih ne poznam, a ki so brez dvoma vsega mogočni, sem osamljen... s prijateljem... h kateremu sem se bil pravkar namenil...“

„Če je tako, govorite vendar in bodite prepričani, da vam moja pomoč ne bo izostala.“

Rafael je nekaj trenotkov zbiral svoje misli.

Dan je bil pomalem razsvetlil Ragastensovo sobico. Resnobna in zamišljena mladost slikarjeva se je tako pokazala v polni luči, in vitez, ki ga je motril, je čutil, kako narašča in se razvija v njem prijateljstvo, ki ga je bil začutil do tega neznanca.

„Vitez“, je dejal Rafael, „nad leto dni je že, odkar sem dospel v Rim, s priporočilnimi pismi od njega, ki me je učil moje umetnosti — od slavnega in češčenega Perugina... Prihajal sem iz Urbina, svojega rodnega mesta, po kratkem bivanju v Florenci, z namenom, da bom poučeval mojstre, katerih slike se nahajajo v Rimu, posebno pa v Vatikanu... Z gorečnostjo, ki sem se ji sam čudil, sem se spraval na delo, in zatrdno sem mislil, da bo slikarstvo edini cilj mojega življenja; takrat pa, nekega dne, sem videl v siromašnem oddelku mesta prihajati iz neke hiše deklico v vsem blesku ženske krasote...“ (Dalej.)

Marosvásárhelyju na korist svojemu sinu Aladarju, ki je bil dosedaj državni pravdnik. Aladar Székely je tudi prista narodne delavne stranke in je minole dni razvijal svoj program, s katerim se zavezuje, da bo ravno tako kakor njegov oče deloval za splošno, enako in tajno volitev in zagovarjal mirno politiko narodne enakopravnosti. Volilni census je govornik obsodil in je prepričan, da nov volilni red, ki je v njegovem programu, ne bo nič škodil madjarskemu narodu. Razumne besede mladega Székelyja so žele obilo pohvale in vsakdo, ki misli moderno in kulturno, se mora veseliti teh pojavov, ki se vedno bolj množijo na Ogrskem in obetajo boljše čase.

Pruska civilna lista in volilna preosnova.

Proti socialističnim propagandam radi zvišanja pruske civilne liste je naperjen poizkus vlade, ki hoče dokazati, da so troški za zasebno cesarjevo gospodarstvo le malo narasli in da pride od vseh 3 1/2 milijonov, ki jih je deželni zbor dovolil kot povišanje, nad 80% v prid uradnikom, katerim se bodo ali zvišale plače ali pa dovolile izdatnejše pokojnine. Po vladinem mnenju in zatrdilu pride na cesarski dvor le malo novih dobrot. Pruska vlada ne namerava že pri prihodnjem zasedanju predložiti nove volilne predloge. Vzroki so baje ti, ker hoče Bethmann-Hollweg natančneje o njej premišljati, da si že naprej oskrbi večino. Zato je pa treba pričakovati ugodnega razvoja strank, kar je pa odvisno od volitev. Vlada misli torej čakati na izid volitev in se potem odločiti, s katerimi strankami bi bilo prilično dobro začeti nameravano akcijo.

Poneverjenja in neredi na Ruskem.

Že dalje časa se je na Ruskem govorilo z vedno večjo gotovostjo, da bo car leta 1913. o priliki 300 letnice vladanja rodovine Romanov pomilostil ogromno število zločincev raznih vrst, pa naj si bodo že v ječi ali pa kje v inozemstvu na svobodi. Petrograjsko „Novoje Vremja“ sedaj pobija resničnost vseh takih vesti in pravi, da nato ni niti misliti, kajti na merodajnih mestih se ni niti govorilo o amnestiji. Pred dnevi na novo imenovani predstojnik glavne intendature podpolkovnik Akinov v Petrogradu in njegov namestnik podpolkovnik Freigang sta morala romati v ječo, ker so prišli na sled velikim poneverjenjem, katera sta spoznavno izvršila. Senator Garin jih je velj z vojaškim spremstvom spravili v petropavlovsko trdnjavo. — Revolucijo v povojih so menda zopet odkrili v Moskvi. V tamkajšnji okrožni ječi so namreč našli posebno blagajno za medsebojno podporo jetnikov, nadalje mnogo eksemplarjev od jetnikov izdavanega satirskega lista in slednjič veliko množico revolucionarnih pesmi. Zadeva se brižno preiskuje.

Dnevne vesti.

Včerajšnja zaplemba. Grozen strah majo merodajni krogi pred g. Arnoštom Windischerjem, ničesar ne puste o njem pisati; zadnjič so nas konfiscirali, ko smo pisali, kdaj prestane kazen, včeraj pa zopet, ker smo naznanili čitateljem, da začnemo priobčevati njegove jetniške spomine! Če zre g. državni pravdnik že v naznanilu tak zločin, da mu je nervozno začrtal dve vrstici rdeči svinčnik, kaj bo šele takrat, ko začnemo res priobčevati Windischerjeve spomine, na katere cenjene čitatelje danes znova opozarjamo!

„Angel varuh“ v Spodnji Šiški. Poroča se nam: Tam v tistem idiličnem kotu

našega mesta, v tisti hiši v Frančiškanski ulici, ki je zdaj last „Učiteljske tiskarne“, je prebivalo pred osmimi ali desetimi leti „Društvo frančiškank“. Rujava kute so nosile kakor frančiškani in čez trehuh so bile prepasane z belo vrvjo kakor frančiškani in skrbele so za — sebe in baje tudi za „mladino“. Že takrat je imelo to društvo nekako firmo „Angel varuh“. Idilično je bilo nekaj časa to življenje v tem kotičku. Navadni ljudje so mislili, da je v tem društvu sama pobožnost, pa je bila notri pod temi kutami sama — prefriganost. Načelnica je bila lepa grofica Auerspergova, sestra sedanjega voditelja „Angelja varuha“ v Spodnji Šiški, članice pa so bile lepe mlade Kranjice in Štajerke. Kar počel čez par mesecev glas: K frančiškankam hodijo skozi svoj vrt po noči očetje frančiškani v vas! Brrr! Slednjič se je izkazala resnica! — In udarila je med čredo — policija in razkropila se je pobožna čreda s pastarico lepo grofico Auerspergovo! — Od tedaj je ni več v Ljubljani! Zdaj pa je bilo tega idiličnega življenja v Frančiškanski ulici konec. — Zdaj je začel „Angel varuh“ svoje delo v Spodnji Šiški, tam bo pa drugo delo. Grofica Auerspergova bo vzgajala šiskarske otroke za nemški „Schulverein“, ker bi je ta prefrigan angel varuh drugače ne maral. Ali grofica Auerspergova je pristna nemška aristokratinja, in zato ji je Schulverein poveril „angel varuhovo“ „delo“!

„Schutzengelverein“. Neka nemška aristokratinja, ki bi rada pred ljudmi blestela v svoji človekoljubnosti, je ustanovila v Šiški nekako otroško zavetišče; notorično je znana omenjena grofica kot tercialka in strastna nemškutarica, ki si stavlja kot svojo nalogo vcepljati v mlada srca pobožnost, ki meji že na versko blaznost in strogo nemški duh! To „zavetišče“ je tako neznan, da se ni nikdo doslej menil zanj, ker ga je vsakdo smatral kot privatni šport pobožne grofice, saj aristokratski športi so pač različni! In sedaj pride naš slavni deželni odbor bankrotne vojvodine Kranjske in s kavalirsko nonšalanso gentlemana Lampeta podeli aristokratski „vzgojitelji“ 800 kron podpore za nadaljno izvajanje njenih športov. Nič bi ne imeli proti temu, ako bi kak Lampe iz svoje šatnje naklonil to darilo eksaltirani tercialki, ali da je storil to dež. odbor, oni deželni odbor, ki je odtegnil podporo mestnemu liceju, ki zavlačuje na vse strani prepotrebno zgradbo šole v Mostah, to je škandal, ki mu ni para! Ali niso otroški vrtci D. C. M. stokrat potrebnejši podpore slovenskega deželnega odbora, ker vrše znamenito narodno nalogo v obmejnih krajih nego pomemčevalno „zavetišče“ „Schutzengelverein“! Upamo, da bodo napredni poslanci v bodočem zasedanju spravili to zadevo na dnevni red! — Ker pa „Slovenec“ tako navdušeno zagovarja deželni odbor, svetovali bi oni eksaltirani tercialki iz Šiske, da bi delovanje svojega „Schutzengelvereina“ razširila tudi do Slovenčevega uredništva in pisarni kranjskih deželnih odbornikov, ker so ti ljudje v svojih političnih otročarijah skrajno potrebni vodilne roke, kakega „Schutzengela“ v podobi kuratele, ki naj bi ustavila zapravljane deželnega odbora na nasvet „Slovenčevega“ uredništva!

Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva v Ljubljani. Od strani telefonskih interesentov se nam poroča: Ker ste že zadnjič ožigosali malomarnost tukajšnjega poštnega ravnateljstva, hočemo tudi mi spregovoriti na naslov ravnateljstva par besed. Na omarici za sklepanje telefonske zveze (Umschalterkasten) je prostora samo za tristo telefonskih abonentov. Že večkrat smo se na ravnateljstvo obrnili s prošnjo, naj bi

se omarica povečala, kajti tukajšnji lokalni telefonski promet bi bil lahko veliko večji, kakor pa je sedaj. Naše mnenje je, da bi ta „Umschalterkasten“ zadostoval komaj za šišenski telefonski promet, ne pa za celo Ljubljano. Vrh tega je pa ta omarica menda še najstarejšega sistema, kar jih sploh eksistira. Obrabamo se torej tem potom še enkrat na slavno poštno ravnateljstvo s prošnjo, naj vendar enkrat v tem oziru ukrene vse potrebne korake in tako ustreže željam ljubljanskih telefonskih interesentov. Saj bo to vendar velikega pomena za celo Ljubljano.

Slovenski otroci v Srbijo — srbski k nam. Jako pametno idejo so sprožili nekateri slovenski možje. Za časa počitnic bi šlo vedno gotovo število slovenskih otrok v Srbijo, srbski bi pa prišli v naše kraje. Potem te zamenjave bi se obzorje obojih otrok razširilo, privadili bi se razen svojega materinega jezika še en bratski jezik. Tudi medsebojno zblíževanje bi se utrdilo, kajti jugoslovanska misel bi že otrokom prešla v meso in kri. Seveda to ni rimsko-nemško-in cesarsko pobarvanemu „Slovenču“ všeč. O celi ideji se izraža kot kaka najbolj zagrizena nemčurska baraba. Fantazira nekaj o izsušenih možganih in šnopsu, dveh najljubših stvareh klerikalcev. Našim klerikalcem seveda ni všeč ako se pazi na to, da bi se slovenski otroci izobrazili, ker oni bi jih le raje pošiljali v šole raznih fridolinov in šolskih sester.

Poseben vlak v Rudolfovo! Na letošnjo Zvezino skupščino, ki se vrši dne 6. in 7. avgusta v Rudolfovu, se odpelje dne 6. avgusta zjutraj ob 10. uri z južnega kolodvora v Ljubljani poseben vlak. Vlak se ustavi tja in nazaj na postajah: Ljubljana-dolenjski kolodvor, Grosuplje, Št. Vid in Trebnje. Iz Rudolfovega odhaja vlak v nedeljo, dne 7. avgusta, ob 9. uri zvečer. Vlak odhaja iz Ljubljane tak čas, da imajo zvezo z njim tovariši in tovarišice s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in Primorskega. Udeleženci naj se priglase po dopisnicah takoj na naslov: Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev v Ljubljani. — Tovariši, tovarišice, poslužite se posebnega vlaka, ki ga sedaj prvič priredi Zaveza za svojo skupščino, v najmnogobrojnnejšem številu! Vzemite s seboj tudi prijatelje učiteljske! Ceno vožnji zve vsak pred odhodom. Priglasite se takoj na navedeni naslov!

Tovariši visokošolci, abiturijenti in srednješolci! Dne 7. avgusta t. l. zboruje vse napredno jugoslovansko učiteljsvo v Novem mestu. Sedaj je čas, da tudi mi skupno z učiteljsvom manifestiramo proti vnebovpijočim krivicam, ki se gode pri nas na šolskem polju. Stvar je gotovo zelo važna tudi za nas, zato pa se udeležimo vsi zborovanja v kar največjem številu! Manjkal ne bo nihče, vsaj od tovarišev iz Dolenjske! Odbor „Dol. podr. Prosvete“. NB. Kdor se misli udeležiti zborovanja, naj se priglasi vsaj do 5. avgusta odboru „Dol. podr. Prosvete“, Novo mesto.

Rajhovski denar za avstrijske Nemce. Kot poročajo „Hamburger Nachrichten“ so podpisali 117 kamnov za Roseggerjev sklad, kar znaša 234.000 kron. Treba bo, da si tudi Slovenci izven avstrijske države priskrbijo kake dohodke za svoja narodna obrambna društva.

Trotoarji pred nekaterimi starimi hišami so v škandaloznem stanju. Vse razbito in razdrapano; kamenite plošče zdolbene, v njih luknje in špranje, da se ob dežju naberejo cele luže v njih. Ali mestni stavbni urad in njega na-

čelnik stavbni svetnik Duffe teh hib po mestu nič ne vidi ali opazuje? Čas bi bil, da se pobriga zanje, ker za „stolno mesto“ je ta zanikarnost škandal, katere pa niso krivi dotični hišni posestniki marveč — občina!

Mestni gozdni čuvaj na ljubljanskem gradu. Piše se nam k tozadevni včerajšnji notici: Tujci, katere je ta grajski „Cerberus“ nahrulil, niso prvi, a tudi — zadnji ne. Je vse prav in na mestu, da ima občina na gradu „čuvaja“, a mož mora biti inteligenčen in takten. V mestni službi ne smejo biti ljudje, ki s takim nastopom napram tujcem ugledu mesta več škodujejo kot deset pretepačev in pijancev na ulici! Kaj pa ko bi grajski oskrbnik nastavlil sedanjega „schroff“ čuvaja v — Mestnem logu, na grad pa poklical kakšnega moža „lepših oči in nosa“! Saj se ne manjka ljudi!

Nemško gledališče in olepšava nemških hiš. Ne vemo, je li to naključje ali kak poseben upliv, da je gosp. Luckman dal ravno zdaj svoje hiše ob Erjavčevi cesti nasproti nemškemu gledališču olepšati, ko je ta stavba ondi dogotovljena. Mislimo pa, da je tu vplivalo gledališče nanj. Zdaj pa bi Kranjska hranilnica dobro storila, ko bi zaradi olepšave mesta in ondote okolice tudi ona dala saj stene ostalih hiš tik gledališča primerno olepšati, če jih zaradi estetičnega okusa in v prid prometu neče dati — podreti.

Koprski razstava. Ljubljanski „Slovenec“, ki se je še pred kratkim časom hudoval na Tržačane, da se ne udeležijo koprski razstave, je že teden dni ves izven sebe! Vsak dan prinaša razna senzacionalna poročila o veleizdajskih znakih na ti razstavi. Grozno ga peče in boli, da na celi razstavi ni nič cesarskega, ampak vse irendentovsko, pomislite, še Garibaldijev kip je bil tam, ki je pa danes spravljen na najvarnejšem in jako potrebnem mestu. Za take stvari ima „Slovenec“ toliko jadikovanja, ne omenja pa niti z eno besedo, da se tu na ti razstavi popolnoma ignorira slovanski element v Istri! Seveda Slovenci moramo biti najprvo patrijotje, potem katoličani in šele nazadnje — ako bi znala kdaj država dopuščati prva dva principa — Slovenci! Niti z eno besedo se „Slovenec“ še ni zavzel za to, da bi konstatiral, da je razstava italijanska, ne pa istrska, prepričani smo pa, da bi nadvse hvalil prireditve, ako bi bila ograjena s plotom, ki bi bil pobarvan z belo rumeno, ali pa črno rumeno barvo! „Slovenec“ še niti z eno besedo ni protestiral, da so v italijanski sekciji razstavljena ženska ročna dela, ki so izključno hrvatskega porekla v narodnih motivih; Italijani so hoteli samo dokumentirati, da je ta razstava italijanska, zato so tudi pri vrodu namestili beneškega leva! Ali „Slovenec“ hoče pač samo dokumentirati svoj patrijotizem in to mu je vse, slovanstvo mu je pa kot vedno hekuba!

Napeljava vodovoda za Ježico. Pretekli teden so pričeli v Klečah delo za napeljavo vodovoda (mestnega) za Ježico. V teku je kopanje jarkov in deloma polaganje cevi. Do jeseni upajo biti z delom gotovi.

Razdolženje oficirjev. Kakor poroča dunajski „Zeit“, je akcija za razdolženje oficirjev in vojaških uradnikov dovršena. Ta akcija bo imela posebne vrline v tem, da se bodo dolgovi plačevali v 120 mesečnih rokih in obrestovali po 6%. Skoraj vsako leto država preskrbi nekaj novega za brezpotrebne dolgove oficirjev, da bi se z isto akcijo mogoče obrnila tudi na druge njene uslužbence, ki res služijo kruh v potu svojega obraza, ji pa še na misel ne pride.

Slovensko pivo. „Delniških pivovar“ žalec in Laški trg“ in vrhniške pivovarne je najboljšje pivo, ki se toči v naših krajih. Zahtevajte ga povsod, zlasti po letoviščih.

Nečloveško postopanje trobentača mestnih gasilcev. Iz Trsta se nam poroča: V tork polodnevne je nastal nezaten požar v ulici št. 28. Na lice mesta so se pripeljali gasilci z dvema vozovoma in v par minutah ogenj pogasili, ter se kmalu zopet odpeljali. Ob takih prilikah se nabere vedno dosti otrok. Otroci so — videč odhajati gasilce tako hitro — pričeli klicati „fiasko“. Tako je klical tudi 5 in pol letni Pavel Monassi. Tedaj pa skoči z voza trobentač ter ga udari z rogom s tako silo po obrazu, da mu je naredil globoko rano preko nosu ter mu presekao gornjo ustnico rekoč: „pa kriči še sedaj“ nato pa zopet skočil na voz in se odpeljal, pustivši otroka na tleh v krvi. „Piccolo“ v svojem poročilu o tem požaru piše, da je, ko so gasilci odhajali, vsled ruvanja neki otrok padel ter se neznanostno opraskal na obrazu. Seveda ako bi redar javnega varstva pri aretaciji tesneje prijel za roko kakšnega „neodrešenca“ bi imel cele kolone o barbarstvu redarjev. Ker je pa to izvršil uslužbenec mestne korporacije (to je mestnih gasilcev), v tem se seveda vsi listi delajo gluhe in slepe. Razlika je le ta, da so pri redarstvu skoro izključno Slovenci, medtem ko magistat izroča mesta v svojem področju le svojim miljenecem in še neodrešenim bratcem. Dečka so prenesli takoj v bolnišnico, kjer so mu zdravniki

Mali listek.

ZOFKA KVEDER-JELOVŠEK:

Žensko vprašanje.

(Konec).

Vse stranke čutijo potrebo, da tudi žene sodelujejo v njihovem strankarskem pokretu. Za zdaj jih še rabijo večina samo, kakor pokorne bataljone, ki se pošiljajo po potrebi zdaj v to, zdaj v drugo stran, ali mislim, da ne bo dolgo trajalo in jim bodo tudi v strankinem vodstvu privoščili sedež in besedo. Mi vemo n. pr., da so v Nemčiji žene v soc. dem. stranki tako agilne, duhovite, vztrajne in delavne soborilke, da jim vsa stranka prizna svoje spoštovanje. Pri nas so posebno kjerikolci spoznali važnost ženske pomoči. Zato je upravičljiva bojazen naših naprednih strank, da bodo ženske pomagale klerikalizmu še k večjemu vplivu. Dvomim, da bi se to zgodilo in če bi bilo, bi bil to le prehodni pojav. V državem zboru je n. pr. centum zelo črn, a v deželnem zboru na Češkem, kjer je dobra četrtina, da celo ena tretjina vseh glasov, bila ženska, tam imajo enega samega klerikalca. Da se žene zavedajo svojih političnih dolžnosti, je n. pr. dokaz, da je na Češkem volilo pri zadnjih deželno-zborskih volitvah 86 odstotkov tistih žensk,

ki so imeli pravico voliti. To je vsekakor ogromna udeležba.

Ta težnja žene za političnimi pravicami bi morala najti odmeva in podpore pri vseh naprednih strankah. Čeravno so dozdaj dosti simpatično gledale na tozadevno gibanje, bi posebno soc. dem. stranka, ki zastopa danes interese najširših krogov, vsega proletarijata, tako delavskega, kakor inteligentnega in ženskega proletarijata, morala še odločnejše nastopiti, da se tudi politična samostojnost še čim prej omogoči.

V zadnjih par desetletjih je napravilo žensko gibanje tako velikanske napredke, da ta ženska volilna pravica ni nobena utopija več. Danes nima več razvoja brez žene. Današnje življenske in družinske razmere so se temeljito predrugačile. Zato mora biti tudi socialna skrb za otroke, za siromake in bolnike drugačna. Danes so druge potrebe, kakor so bile pred desetletji, zato morajo biti tudi drugačne šole. Stotisoči žen so in ne vedo, kaj bi s svojimi otroci. Ne vedo, kaj bi z njimi, dokler so še majhni in jih morajo puščati same, ko odhajajo za delom in zaslužkom; ne vedo kaj bi z njimi, ko izstopijo iz šole, ne vedo, kaj bi s hčerami, kam bi z njimi. Danes mora vsak nekaj znati, nekaj takega, kar ga živi, a mogočnosti naučiti se tega, so redke, težke in dolgotrajne. Vzgoja, šolstvo, zdravstvo, javna in stanovska higijena, skrb

za onemogle, bolnike in starce, reforma kaznilnic, reforma gospodinjstva v malem in velikem, stavbenih prilik, lahko pristopne naobrazbe, ljudskih zabavišč — vse to je široko polje dela, ki čaka tudi na ženske roke.

Dejstvo je, da vsako javno delovanje, zanimanje za javne interese, globoko deluje na moralni in etični čut posameznika in celih slojev. Strokovne in stanovske organizacije niso le v materialnem pogledu zaslonba svojih članov, ampak so jim tudi moralna opora, pot in mogočnost do večje kulture. Danes je delavec izobražen, a ni ga izobrazil šola, ali delo, ali krčma izobrazil ga je organizacija. Korist strokovne organizacije ga privlači, a hitro ga potegne vir dalje, osvesti se še bolj in on postane tudi politično drugi človek iz indiferentnega ignoranta, svesten pristaš ideje.

Enaki proces se bo zvršil tudi z ženo. Sila in brezobzirnost socialnega boja jo bodo pognale v strokovne organizacije in kakor hitro bo osveščena stanovsko, osveščila se bo tudi politično. In takrat bo čas — prišel bo kmalu, da bodo rekle žene: bodite v resnici pravični, ne delite človeka od človeka, ne razlikujte rok od rok, ne od dela; dolžnosti so enake, naj bodo še pravice enake, in dajte nam zato res splošno in enako volilno pravico!

zašli rano s šestimi šivi. Z zadevo se bo pečala še sodnija; zanimivo je, da hoče načelnik gasilcev g. Bugliovatz celo zadevo potlačiti, kar pa se mu ne bo posrečilo.

Odmev manifestacij v Trstu radi usmrtnitve F. Fererja. Jutri bodo stali pred tukajšnjo sodnijo 4 mladeniči, ki so bili aretirani o priliki manifestacij za Fererja v dneh 14. in 15. oktobra m. l. Toženi so po §. 283. kaz. zakona.

Na sejmu na Vel. Loki na Dolenjskem sta napravila g. Kavc iz Jeglenka in g. Hribar iz Račjega sela pri Trebnjem sledečo kupčijo: Prvi parkelj enega vola stane 2 h, vsak naslednji pa dvakrat toliko kakor prejšnji. Kolikor vrže 16. parkelj, za toliko (655/36 K) da Hribar svoj par volov. Radi nespornosti danega pogoja kupčija ni obveljala. Iznajdljivost naših trgovcev napreduje.

Tvornica kemičnih izdelkov (Golob in Volk) se je preselila ta mesec na Vič v prostore bivše Jelačinove tovarne za kavine surogate. Tvornica izdeluje priznano najboljša kemična čistila kot za kovine, čevlje in usnje.

Vročekrvni trubadur. Včeraj ponoči se je odigral jako komičen prizor v nekem ljubljanskem predmestju. Nek pomočnik je že dolgo časa ljubil deklet, ki mu pa ni vračala ljubezni. A fant vseeno ni obupal. Včeraj ponoči se je podal s tamburico v roki pod okno svoje oboževanke. Tam je prepeval in odkrival svoje srčne bolečine, da bi se ga tudi kamen usmilil. Seveda so segli sentimentalni akordi tamburice tudi oboževanemu dekletu v srce; da ozdravi in pogasi srčni ogenj svojega oboževatelja zagrabili vrč in polije zaljubljenega trubadurja. Ta pozdrav in priznanje za tako gorečo ljubezen seveda ni bilo kaj posebno všeč trubadurju. Prime ga prav opravičena sveta jeza, zato zagrabil tamburico in jo razbije na vogalu hiše, nato pa zgine v mraku svetle mesečne noči.

Cigani med seboj. V sredo se je večja družba ciganov peljala od Vrhnike skozi Ljubljano. V Gradščini je pa nastalo malo nespornost med njimi in nastal je med njimi ravs in kavs, da je bilo groza. Cigani so se medseboj praskali, bili in suvali, da so večinoma vsi več ali manj krvaveli. Na bojišče je prišla policija, ki je razburjene duhove pomirila in spravila naprej.

Žaradi prepovedanega povratka v mesto je bil aretirani slaboglasni pekovski pomočnik Ivan Hinek, roj. 1873 v Mokronogu in tja pristojen. Oddali so ga sodišču.

Trpinčenje živali. Ko je peljal včeraj nek hlapec v hotel Tivoli voz piva, sta se mu konja vsled teže ustavila. Hlapec je namesto, da bi bil odložil par sodčkov, zgrabil za bič ter ubogo žival tako tepel, da je bila vsa klobasasta. Zaslužena kazen mu ne odide.

Sam se je izdal. Kakor smo že pred kratkem poročali, je vložil delavec Lovro Zemljak iz Dobrunj pri policiji ovadbo, da sta ga dva hlapca izvalila v Mestni log in mu tam vzela 6 K in zbežala. Policija je takoj enega izmed hlapcev aretirala, ki pa je izpovedal, da ju je Zemljak sam spjeljal v Mestni log in hotel nad njimi zagrešiti hudodelstvo po § 129 k. z. Zemljak je že aretirani.

Smola tata. V sredo pop. se je nek nepridiprav vtihotapil v neko stanovanje na Poljanski cesti in po omarah vse premetel. Ker ni dobil, kar je iskal, je pustil po stanovanju vse razmetano in odšel.

Tatvini. Dne 22. t. m. je bilo v Sp. Logatcu ukraden čevljarskemu mojstru Iv. Gosarju 71 K denarja, žepna ura „Rosskopf“ s srebrno oklopmo verižico, srebrna tula ura s srebrno verižico, čevlji in sprehajalna palica. Gosar ima škode 117 K. Tatvine je sumljiv nek potnik. — V Seničici pri Medvodah pa je bilo posestniku Gašperju Kodru ukradenega 80 K denarja. Tatvino je izvršil nek potepuh, katerega ime je znano in ga oblastva že zasledujejo.

Izguljeno. Zasebnica g. Lina Premkova je izgubila dva bankovca po 100 K. — Gospa Štefanija Poljšakova je izgubila denarnico, v kateri je imela okoli 42 K. — Gospa Ana Jelničarjeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto in vozni listek do Kresnic. — Rudolf Zalar je izgubil bankovec za 10 K.

Društvene vesti.

Slavnost 25 letnice gasil. društva v Borovnici, ki bi se imela vršiti dne 31. julija, je iz zdravstvenih ozirov uradno prepovedana, kar se slav. bratskim društvom in drugemu občinstvu tem potom naznanja.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trebnjem priredi v nedeljo 31. t. m. svoj I. zlet na Vel. Loko z javno telovadbo in prosto zabavo s sodelovanjem trebanjske godbe. Začetek ob 5. uri pop. S to prireditvijo hoče trebanjski Sokol dejansko pripomoči, da ljudstvo samo vidi in samostojno izreče svojo sodbo o našem delu. Želimo v največji meri moralnega uspeha in prosimo, da v tem oziru vsakdo napravi svojo dolžnost. Na zdar!

„Slovenska Filharmonija“ sodeluje danes pri predstavah Elektroradiografa „Ideal“ od 6. pop. do 10. zvečer v hotelu pri „Maliču“.

Razne vesti.

*** Bojkot mesa.** V Klosterneuburgu traja še vedno bojkot mesa. Štrajkujoči odjemalci imajo tako strogo urejen bojkot, da niti en človek ne kupi pri mesarjih mesa. Pred mesnicami so postavljene straže štrajkujočih, ki razdeljujejo liste za bojkot mesa in pazijo na to, da niti en človek ne prestopi praga kake mesnice. Hlapci in pomočniki mesarjev so parkrat poskusili napasti štrajkujoče, kar pa jim ni uspelo, ker so štrajkujoči vedno v velikih množinah pred prodajalnami mesarjev. Tudi jih je policija več aretirala in oddala sodišču. Zdruga uradnikov proda vsak dan nad 1000 kg mesa.

*** Ciklon v severni Italiji.** Neprenehoma prihajajo obširna poročila, ki opisujejo kako grozno neurje je bilo v severni Italiji v okolici Milana. Iz mnogih krajev je še nemogoče dobiti poročila, ki bi navedla škodo in človeške žrtve. Najhujše posledice ciklona so bile za okolico Milana, največ so trpela mala industrijska mesta kot Busto-Arsizio, Saronno in Legnano. Več desetletij ni bilo takega neurja v severni Italiji kot je bil zadnji soboto. Vihar je bil tako silen, da je lomil tovarniške dimnike, trgal strehe, krite z opeko in izruval iz tal cele gozdiče. Po nekaterih krajih je padala tako debela toča, da je razbila vsa polja in drevesa, da zgladajo kot sredi zime. Semintja je padala kot pest debela toča in je tehtala po 200-250 gramov. Toča je pobila več živine in ranila veliko množino ljudi. Ciklon je pri nekaterih tovarnah odkril strehe in potem celo stroje prekucnil in poškodoval. Po celi pokrajini je bilo nešteto požarov, povzročenih po strehi. Da je toliko ljudi ponesrečilo, je vrok to, da je nastalo neurje ravno isti čas, ko so čakali delavci in delavke na tovarniških dvoriščih na tedensko plačilo. Dosedaj dognano število ubitih je 66 do 75 oseb. Ranjenih je nad 500. Vlada je poslala v prizadete kraje vojaštvo, da pomaga pri rešitvi akcij. Škoda znaša več milijonov lir. Po celi Italiji so se ustanovili komiteji, ki bodo zbirali za ponesrečence.

*** Neurje na Ogrskem — 25 mrtvih.** V komitatu Szolnok-Doboha se je utrgal oblak in preplaval več vasi. Večina potov in mostov je razdrtilih. Padala je tudi debela toča, ki je napravila na polju občutno škodo. Neurje je zahtevalo 25 človeških žrtv. Povzročena škoda se ceni na 1 milijon kron.

*** Praktični Japonci.** Japonci imajo še jako malo časa svoj parlament ali vseeno že dostikrat jim je bilo jako neprilčno, ako jih je kak govornik predolgo moral s svojimi suhoparnimi dokazovanji. Pa praktični Japonci so si znali pomagati. Inženjer Jamahava je izdelal v to svrhu jako praktično pripravo. Govorniški oder bi imel dvojna tla, pod katerimi bi bil nek cevni sistem posebne vrste. Vsaka cev bi imela začetek pri sedežu vsakega poslanca. Vsak poslanec ima pa določeno število svinčenih kroglic na razpolago. Ako se poslanci naveličajo kakega suhoparnega govornika, mečejo suhoparne kroglice v cev. Kroglice se potem naberajo pod dvojnati odrom toliko časa, da se gotovi protivneži vzdignejo in tribuna z govornikom vred zgine v tla. V takem parlamentu torej ni treba nič vpiti, ne se pretepati in zmerjati, vsa stvar se zvrši popolnoma tiho, brez vsakega šuma. Take naprave bi bile nekaj za naše klerikalce, naravnost idealne pa za avstrijski parlament.

*** Občutna davčna kazen.** Znana tovarna svinčnikov „Hardmuth“ je bila radi goljufivih podatkov o prejemkih obsojena na 1 milijon kron kazni, ki se je pa pozneje znižala na 600.000 kron.

*** Japonska pomnožuje mornarico.** Japonsko časopisje zahteva, naj se zmanjšajo izdatki za vojaštvo in naj se isti denar porabi za mornarico. Listi zahtevajo naj se zgradi 10 dreadnoughtov.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Konferenca srbsko-hrvatske koalicije.

Zagreb, 28. julija. Konferenca srbsko-hrvatske koalicije se vrši strogo tajno. Do danes popoldne še niso sklenili ničesar definitivnega. Predsednik hrvatskih delegatov v Budimpešti grof Pejačević je odposlal na podpredsednika delegacije dr. Mažuraniča posebno pismo, v katerem mu naznanja, da odstopa kot načelnik, ker se ne strinja z dosedanjim politiko koalicije in pravi, da koalicija s svojo politiko hrvatski narod tira k popolnoma negotovi usodi.

Obenem izraža svojo željo in up, da se bo končno konflikt z banom Tomašičem vendar poravnal. Dr. Mažuranič je takoj na grofa Pejačevića odposlal pismo, v katerem mu pojasnjuje stališče koalicije in pozivlja, da naj svoj odstop kot načelnik prekliče.

Budimpešta, 28. julija. Konferenca srbsko-hrvatske koalicije se še vedno nadaljuje. Večina vztraja pri svojih zahtevah. Srbski samostalni odločno zahtevajo odstranitev Slavka Araničkega iz službe. Vendar se pričakuje, da se bo konflikt ugodno rešil. Ako ne, odide ban Tomašič v kratkem na konferenco h kralju, da dobi nadaljne informacije za svoje korake.

Knez Nikita — kralj.

Pariz, 28. julija. Tukajšnji listi poročajo, da je povišanje kneževine Črne gore povodom petdesetletnega jubileja njegove vladarja v kraljevino čisto enostavna stvar. Francoska vlada je z idejo kneza Nikite popolnoma zadovoljna in je mnenja, da tudi druge države proti temu ne bodo protestirale. Če Srbija ni s tem zadovoljna, jo vodijo pri tem čisto egoistični nameni. Francoska in ruska vlada bosta z vsemi sredstvi podpirali idejo proglatitve kneževine Črne gore v kraljevino.

Dunaj, 28. julija. Naš korespondent je izvedel iz zanesljivih virov, da se bo slovesno kronanje kneza Nikite vršilo šele spomladi leta 1911 in sicer v Gračanici na Kosovem polju. Črnogorci pričakujejo, da Turčija ne bo delala nobenih zaprek in bo dovolila, da se kronanje vrši na ozemlju turškega cesarstva.

Pogajanja za delomožnost češkega deželnega zbora.

Praga, 28. julija. Z ozirom na pogajanja za delomožnost češkega deželnega zbora je izšel med Mladočehi poseben cirkular, v katerem mladočeški poslanci izjavljajo, da so Čehi storili vse, da omogočijo zborovanje češkega deželnega zbora. Oni so bili tudi pripravljeni ugoditi opravičenim željam obeh narodnosti. Čehi svoje dosedanje taktike ne bodo spremenili in tudi ne stavili novih pogojev, niti sprejeli.

Rekrutna predloga v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 28. julija. Danes je bila rekrutna predloga sprejeta tudi v tretjem branju. Sedaj se nadaljuje razprava o trgovinski pogodbi z Rumunijo.

Sestanek Kinderlena-Wächterja z grofom Aerenthalom.

Marijini vari, 28. julija. Danes je obiskal avstrijski minister za zunanje zadeve grof Aerenthal v vili Luginsland nemškega državnega tajnika pl. Kinderlena-Wächterja in dalje časa žnjim konferiral. Nato sta oba državnika skupno odšla na kratek izprehod.

Minister Milovanović v Marijinih varih.

Marijini vari, 28. julija. Danes je došel semkaj srbski minister za zunanje zadeve Milovanović in ložira v hotelu Neptun. Milovanović ostane v Marijinih varih na letovišču najbrže štiri tedne.

Energični koraki španske vlade.

Madrid, 28. julija. Razprava o konfliktu Vatikana s Španijo se nadaljuje. Španska vlada noče niti za picico odstopiti od svojih zahtev. Splošno se pričakuje, da bo Vatikan v najkrajšem času prekinil pogajanja s Španijo. Španski zastopnik v Vatikanu in papežev nuncij v Madridu bosta vsak trenotek odpopkuncani. Ministrski predsednik Canalejas pripravlja velike protiklerikalne odredbe. Vatikan bo najbrže s svojo trmoglavo politiko popolnoma podlegel. Dvorni krogi stoje popolnoma na strani vlade.

Protest proti aneksiji Koreje.

Petrograd, 28. julija. Iz Harbina se poroča tukajšnjim listom, da bode koreanski ministrski svet proti nameravani aneksiji Koreje od strani Japonske odločno protestiral in z vsemi sredstvi deloval na to, da ostane Koreja samostojna država.

Dementi o amnestiji leta 1913 na Ruskem.

Petrograd, 28. julija. Iz Petrograda poročajo: „Novoje Vremja“ dementira poročilo listov, da bo izdana leta 1913 na Ruskem splošna amnestija.

Nikaragua proti Združenim državam.

Berolin, 28. julija. Kakor poroča berlinski „Lokalanzeiger“, se je vlada ameriške države Nikaragua obrnila na vse velevlasti s prošnjo, da bi iste pri severoameriški vladi intervenirale in protestirale proti vmešavanju Združenih držav v notranje politične zadeve države Nikaragua.

Potres na Japonskem.

Tokio, 28. julija. V mestu Jokaito se je vršil te dni hud potres. Brzojavna poročila so došla še le danes, ker so bile vse brzojavne zveze pretrgane. Potres se je vršil že dne 24. julija. Razrušilo se je mnogo hiš. O kakih človeških žrtvah dosedaj še ni ničesar znano.

Upor na otoku Kuba.

Havana, 28. julija. Upor na otoku Kuba se je popolnoma ponesrečil. General Minist je bil s svojimi pristaši ujet in odgnan v zapor.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Borzna poročila.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani, 27. julija 1910.

Naložbeni papirji.		K u r z	
		denarni	blagovni
40/o majeva renta	93.60	93.80	
420/o srebrna renta	97.60	97.80	
40/o avstrijska krona renta	93.60	93.80	
40/o ogrska	91.90	92.10	
40/o kranjsko deželno posojilo	95.50	96.50	
40/o k. o. češke deželne banke	94.—	95.—	
50/o rusko državno posojilo	103.75	104.25	
Srečke.			
Srečke iz leta 1860 1/s	225.—	231.—	
1864	321.—	327.—	
„ tiske	154.75	160.75	
„ zemeljske I. izdaje	297.75	303.75	
„ II.	278.25	284.25	
„ ogrske hipotečne	248.—	254.—	
„ dunajske komunalne	533.—	543.—	
„ avstrijske kreditne	528.—	538.—	
„ ljubljanske	82.50	88.50	
„ avstrijskega rdečega križa	63.75	67.75	
„ ogrskega	38.20	42.20	
„ bazilika	28.75	32.75	
„ turške	257.—	260.—	
Delnice.			
Ljubljanske kreditne banke	445.50	447.50	
Avstrijskega kreditnega zavoda	670.—	671.—	
Dunajske bančne družbe	545.—	546.—	
Južne železnice	108.25	109.25	
Državne železnice	739.25	740.25	
Alpine-Montan	741.75	742.75	
I. Hrv. slav. sladkorne družbe	660.—	670.—	
Živnostenske banke	261.25	262.—	
Valute.			
Cekini	11.36	11.38	
Marke	117.30	117.50	
Franki (Napoleon)	95.35	95.45	
Lire	94.65	94.85	
Rublji	2.53	2.53	

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Za informacije se plača 10 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znakmo 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti lahko v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Avtomobil za štiri osebe se jako ceno prodaja. Šebenik, Spodnja Šiška, Knezova ulica. 136/6-7

Lepa hiša z velikim vrtom, pripravna za vsako obrt, se po jako ugodni ceni prodaja. 163/3-1

Išče se vrtnarica z letnimi izpričevali k dvema 6 letnima deklicama popolnoma vešča slovenskega in nemškega jezika. Gospice z znanjem godbe imajo prednost. Ponudbe pod „Letna izpričevala 88“ na inseratni biro „Jutra“. 164/3-1

Knjigovodkinja z večletno prakso želi službe v kaki pisarni. Sprejme tudi mesto blaginjičarke. Dopisi na inseratni biro „Jutra“ pod št. 21. 165/3-1

Stanovanje z dvema sobama, kabinetom, kuhinjo in pritlikinami; ter ena meblirana soba z eno ali dvema posteljama s posebnim vhomom se odda s 1. avgustom na Dunajski cesti 69. 166/3-1

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo. 5 kg franko K 4.—.

Br. Novakovič, Ljubljana.

?	I	?		?	I	?
I	K	O		I	K	O
?	O	?		?	O	?
Najboljša ura						
sedanjosti:						
zlata, srebrna, tula,						
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri						
H. SUTTNER						
Ljubljana, Mestni trg.						
!! Lastna tovarna ur v Švici. !!						
?	I	?		?	I	?
I	K	O		I	K	O
?	O	?		?	O	?
Tovarniška varstvena znamka:						
„IKO“						

Če od jedi

Želod'c tišči:

pij!

Slikarske pomočnike

sprejme takoj A. Petek, Sv. Petra cesta 38.

Uradnik

z 2 letno trgovsko šolo išče službe. Bil je uslužben dve leti v velikem mlinu. Nemški stenograf in strojepisec. Vstop s 1. septembrom. Cenjene ponudbe pod "Vesten" na upravništvo "Jutra".

Leopold Grošelj

Spod. Šiška št. 88.

stavbeno in umetno ključavničarstvo se priporoča cenj. občinstvu za izdelovanje žičnih mrež, ograj na grobeh, železnih svetilk, balkonov, verand, štedilnikov, držal za firme in vseh v to stroko spadajočih del Zaloga, izposojevanje in popraviljanje koles.

Delo solidno, cene primerne.

Največja zaloga čevljev

domačega izdelka.

I. KEBER,

Ljubljana, Stari trg šte. 9.
Na debelo in na drobno. Najnižje cene. Vzorci na zahtevanje.

Odda se še nekaj poletnih stanovanj v Medvodah

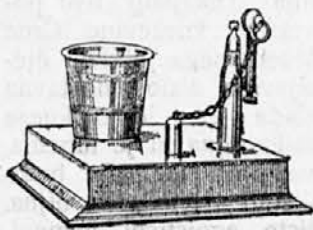
ob gorenjski železnici s sobnimi, kuhinjskimi in miznimi opravami, lepimi senčnatimi napravami, rečnimi in peščenatimi kopelmi, športnimi prostori itd.

Lastnik Franc Jarc.

Dva dobra čevljarska pomočnika

sprejme Ivan Smrekar v Mokronogu.

Vi prihranite denar! Automatični namizni prižigalnik

(poraben tudi kot žepni prižigalnik) oblastveno zavarovan, izvršen iz krogel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3-80** Lepo darilo!
JOSIP SCHUNDER tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.

Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo po poštne povzetju. — P. n. restavraterji in kavarnarji izjemne cene.

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica, v bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tapetiranega pohištva, naslanjačev, otomanov, kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe vedno na razpolago. — Priznalna pisma, ceniki in vzorci na poljubno razpolago.

Lepa prilika za peke!

Hiša v Lescah na Gorenjskem s popolnoma opravljeno pekarijo se proda takoj ali odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji.

Pekarija je brez konkurence. Hiša je krita z opeko in ima vodovod. — Podrobnosti pri lastniku I. Pretnerju, trgovcu na Bledu.

Klavirje in harmonije

prvovrstnih tvornic izposoja in prodaja najceneje učitelj "Glasb. Matice" in zapriseženi strokovnjak

Alfonz Breznik

v Ljubljani, Gradišče št. 11

(poleg restavracije pri "Kroni"). Prevzema vsakovrstna popravila in uglaševanja ceno.

Naznanilo!

P. n. gostilničarjem in trgovcem vljudno naznanjam, da razpošiljam najfinejša pre-kajene izdelke po najnižjih cenah.

Fine šunke, kakor praške kg . K 2 40
" salame iz gnjati, 1. vrste " " 2-60
" domače ll. " " 2-10
" kranjske klobase, 10 komadov " 2-—

Vse proti povzetju od 5 kg naprej. — Za pristno blago se jamči.

Najvljudneje se priporoča

M. Modic, Šiška-Ljubljana.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

V LJUBLJANI, Kongresni trg št. 13

izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Kompanjona

iščem do 10.000 kron, ali zalagatelja proti gotovini do 10%. Podjetje napreduje kar najbolje. — Več pove upravništvo "Jutra".

Tapetnik D. Puc

Ljubljana, Marije Terezije c. 16

se priporoča za vsa dekoracijska in tapetniška dela. Divani, otomani, modroci se izdelujejo po najnižji ceni.

Tovarna kemičnih izdelkov

Golob & Volk

se je preselila iz Ljubljane v vse prostore bivše

Jelačinove tovarne za = kavine surogate = na Viču pri Ljubljani.

Tovarna je popolnoma rekonstruirana ter je z obratom že pričela

v povečanem obsegu.

Poletna konfekcija

za dame, gospode, deklice, dečke in otroke se prodaja zaradi minule sezije do konca avgusta po izredno znižanih cenah v „Angleškem skladišču oblek“

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Zaloga pive „Antonius-pivovarne“

Rimska cesta šte. 19 = v Ljubljani = Rimska cesta šte. 19

priporoča po najnižjih cenah svoje dobro uležano

marčno in à la bavarsko pivo.

Tovarna vozov

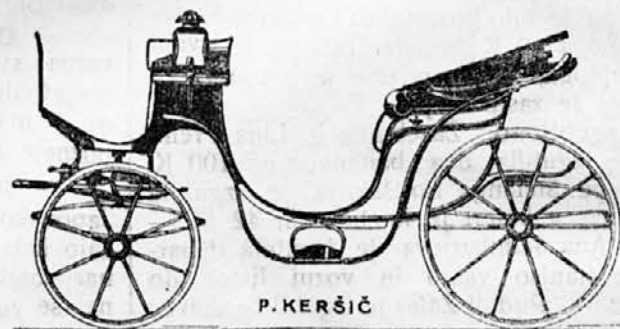
Peter Keršič v Sp. Šiški

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila in popravila po primerno nizkih cenah.

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

Za točno in solidno delo se jamči. Že rabljeni vozovi se jemljejo v račun.

Delniška glavica: K 5.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond: K 450.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.